

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 157

van **TINE VAN DER VLOET**

datum: 6 december 2019

aan **WOUTER BEKE**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Persoonsvolgend budget (PVB) - Proactief optreden bij potentieel misbruik

In de beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding 2019-2024 kunnen we onder strategische doelstelling 5 Armoedebestrijding en operationele doelstelling 2 'We nemen begeleidende maatregelen voor personen met een handicap in kwetsbare situaties', het volgende lezen:

"We onderzoeken hoe we tegemoet kunnen komen aan de bezorgdheden die leven inzake (de inzet van het persoonsvolgend budget in) bijzonder kwetsbare situaties. Zo onderzoeken we onder meer de mogelijkheden om proactief op te treden bij vermoedens van potentieel misbruik. Hierover gaan we in overleg met gebruikersorganisaties en bijstandsorganisaties."

Bij de bespreking van de beleidsnota stelde ik hierrond vragen, maar deze werden niet beantwoord. Vandaar volgende vragen.

1. Hoe wil de minister dit overleg met gebruikersorganisaties en bijstandsorganisaties organiseren?
2. Hoe ziet de minister de rol van de gebruikersorganisaties en bijstandsorganisaties in deze?
3. Kan de minister een inschatting maken naar de omvang van het potentieel misbruik? Wat is het percentage van het aantal PVB-gebruikers? Wat is het bedrag op het totale toegekende PVB-bedrag dat onterecht is toegewezen?

ANTWOORD

op vraag nr. 157 van 6 december 2019

van **TINE VAN DER VLOET**

1. De beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding 2019-2024 bevat een heel aantal doelstellingen waar we de komende periode in overleg met de betrokken administraties werk van zullen maken. Een concrete planning en timing wordt, ook voor deze doelstelling, opgemaakt begin 2020. Op dit moment kan ik u hier dus nog niet meer informatie over geven.
2. Zie antwoord op vraag 1.
3. Houders van een persoonsvolgend budget kunnen dit budget in cash of in voucher en bij vergund en niet vergund zorgaanbod inzetten. De voorbije periode werd de inzet van individuele persoonsvolgende budgetten vooral gecontroleerd bij cash-inzet bij niet vergund zorgaanbod. Besteding van de persoonsvolgende budgetten bij vergunde zorgaanbieders werd voornamelijk eerder indirect uitgevoerd, m.n. door de controle op het naleven van kwaliteitsregelgeving door de vergunde zorgaanbieders. In de komende periode zal de controle op de inzet en besteding van individuele persoonsvolgende budgetten uitgebreid worden van cash- naar voucherbesteding.

De controles die uitgevoerd worden bij de inzet in cash gaan na in welke mate de persoonsvolgende budgetten conform de regelgeving worden ingezet. Het VAPH controleert de overeenkomsten voor cashbesteding, facturen en rekeninguittreksels en of de persoonsvolgende budgetten voor de toegelaten ondersteuningsfuncties worden ingezet. Naast deze controles worden er door Zorginspectie tevens inspecties aan huis bij budgethouders uitgevoerd. Controles en inspecties zijn door VAPH en Zorginspectie op elkaar afgestemd. Inspecties worden ad random, risicogestuurd of op vraag van het VAPH uitgevoerd.

Van de ongeveer 25.000 budgethouders zijn er een 4.000-tal die via een vorm van cash-besteding hun ondersteuning en zorg organiseren. Het VAPH heeft in de periode november 2017 – september 2019 in totaal 450 controles uitgevoerd voor budgethouders met cashbesteding. De controles werden gestart nog in hetzelfde jaar van de opstart van het nieuwe systeem van persoonsvolgende budgetten, dit om ervoor te zorgen dat zo snel mogelijk begeleidende maatregelen kunnen genomen worden bij onrechtmatige cashbesteding. Het VAPH heeft naast een controlemechanisme ook een reeks van escalerende maatregelen geoperationaliseerd dewelke regelgevend verankerd zijn. Zowel de procedures voor de uitvoering van controle als het nemen van maatregelen werden de laatste jaren door het VAPH ICT-matig geautomatiseerd. In een laatste fase wordt momenteel de rapportering geautomatiseerd, dit wil zeggen dat het VAPH nu nog geen cijfermatige rapportering kan genereren over de controles.

Uit de ervaringen van de uitvoering van de 450 hoger vermelde controles kunnen al wel volgende conclusies getrokken worden:

- het misbruik beperkt zich meestal tot het onvrijwillig onrechtmatig besteden van het persoonsvolgend budget. De reden is dat sommige budgethouders onvoldoende op de hoogte zijn de richtlijnen m.b.t. de besteding van het PVB. Doelbewuste fraude werd bij budgethouders nog niet vastgesteld. Het VAPH

onderzoekt momenteel wel een geval waarbij een niet vergunde zorgaanbieder zeer vermoedelijk collectieve zorg organiseert;

- 10% van de controles leiden tot maatregelen. Er zijn echter tot nu toe zelden ver doorgedreven escalerende maatregelen moeten genomen worden. Meestal is een aantal sessies verplichte bijstand voldoende om de budgethouder te stimuleren tot rechtmatig gebruik van zijn PVB. 1 Budgethouder werd verplicht gebruik van voucher opgelegd. 2 Persoonsvolgende budgetten werden stopgezet wegens het herhaald weigeren van controle of inspectie. Het VAPH vordert uitbetalingen die onrechtmatig werden besteed terug. Het totaal bedrag dat onterecht besteed wordt, kan niet gerapporteerd worden, doch het zal, wegens de terugvorderingen bij vaststellingen, zeer miniem zijn.